

РЕШЕНИЕ

№ 1740

гр. София, 18.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 10.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **2754** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 АПК вр. чл. 284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на Б. П. Н. ЕГН[ЕИК]. Със същата се предявява иск срещу ГД „ИН“ – [населено място] за сумата от 30 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в ЗО „К.“ за периода от м. февруари 2017 г. до м. февруари 2018 г.

Ищецът претендира исковата сума, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, настъпили вследствие на поставянето му в унижителни и нечовешки условия на живот по време на изтърпяването на наложеното му наказание „лишаване от свобода“ в Затворническо общежитие от затворен тип (ЗОЗТ) „К.“. Твърди, че липсвали нормални хигиенно – битови условия противопожарна техника, достатъчна проветримост и осветеност на помещенията; минимална жилищна площ от 4 кв.м.; тоалетна на мястото за разходка; разнообразна храна; както и че продуктите в лавката на Затвора били с неоправдано завишени цени.

Твърди, че вследствие на така описаните условия е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в чувство за унижение и дискомфорт.

Ответникът в писмения отговор оспорва исковата молба по основание и размер. Счита, че към същата липсват доказателства за обстоятелствата, на които се основава

иска. Навежда доводи, че ГД“ИН“ не може да бъде обвинена в бездействие, тъй като на територията на затвора [населено място] и неговите поделения - 30 К., се полагали усилия и хигиенно-битовите условия се подобрявали, осъществявали се множество дейности по задоволяване нуждите на лишените от свобода. В тази връзка счита, че така предявената искова претенция е недоказана и неоснователна, поради което моли съда да я отхвърли на това основание.

В съдебно заседание, редовно призован, ищецът не се явява. Не изразява становище. Не сочи доказателства.

В съдебно заседание, ответникът редовно призован, не изпраща представител. Представя писмено становище. Претендира юрисконсултско възнаграждение

Софийска градска прокуратура, чрез своя представител изразява становище, че исковата претенция е неоснователна.

По отношение правната квалификация на предявения иск, съдът намира следното:

Към датата на завеждане на иска е в сила, считано от 07.02.2017г. ,чл.284 ал.1 от ЗИНЗС, според който държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3 от същия закон. Както към началния момент от който се твърди настъпването на вредите, така и към депозиране на исковата молба, унижителното и нехуманно отношение е забранено по силата на чл.3 от ЗИНЗС. Видно от обстоятелствената част на исковата молба, се навеждат доводи именно за подобно отношение.

Ето защо, съдът намира, че предявеният иск следва да се квалифицира като такъв по чл.284 ал.1 от ЗИНЗС.

Предпоставките за основателност на специфичния иск за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС са - акт /действие и/или бездействие/ на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС; настъпила в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Съдът като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в своята съвкупност и доводите на страните по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал.1 от ГПК във вр. с чл.144 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна, следното:

По делото не се спори, че през исковия период ищецът е пребивавал в затвора [населено място]. Липсват доказателства каква част от това време същият е изтърпявал наказанието си в ЗОЗТ „К.“ , както и досежно площта, населеността и осветеността на спалните помещения.

От представения по делото договор за възлагане на обществена поръчка за извършване на дезинсекция и протоколите за извършена ДДД обработка от ДДД-1 О. че регулярно, чрез външна фирма, се осигурява обезпаразитяване и дезинфекция на спалните, производствените и сервизните помещения.

По отношение на храната – качество и ред за хранене, от изготвената справка и таблица за състава на дневната дажба/л.24-27/ се установява, че храната се приготвя по утвърдени от министъра на правосъдието рецептурник - грамаж и калоричност, утвърждава се от директора на медицинския център и се контролира от началника на затвора, като не се допуска замяна на хранителни продукти. Лицата се хранят по спални помещения, при спазване на санитарно - хигиенните изисквания.

Видно от приложената докладна записка и график за подаване на питейна вода, в общежитието има наложен режим на топлата и студената вода поради обстоятелството, че при построяването на сградата, централният водопровод свършва на около 500 м. от него и за целта е построена помпена станция, която подава вода в изграден резервоар. Вместимостта на същия не позволява подаване на вода през цялата част на денонощието, поради ограничения обем и увеличен дебит на потребление от лишените от свобода. За целта е изготвен график за подаване на студената и топлата вода, като през тъмната част на денонощието водата се спира, за да се запълни резервоара.

Съдът, при обсъждане на данните, находящи се в така цитираната преписка, съобрази, на първо място, че същата изхожда от затворната администрация и е създадена да удостоверява релевантни факти конкретно и именно за целите на настоящото исково производство.

За установяване на социално – битовите условия в ЗО „К.“, освен цитираната справка, съдът съобрази и Доклада на националния превантивен механизъм на О. на Република България от 2016г. за проверките в Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“; Затворите в [населено място], С., Б., общежитията към тях и арестите в [населено място] и [населено място], публикуван на интернет страницата на О. на Република България .

От последния е видно, че към датата на изготвянето му не са изпълнени препоръките на Националния превантивен механизъм /НПМ/ от 2012 г. до министъра на правосъдието, а именно: макар да е констатирано известно намаляване пренаселеността на затвора в [населено място] и в частност в ЗО К., поради високата и степен, както и на лошите хигиенно-битови условия, невъзможността да се осъществява поправително въздействие и съществуващата опасност за увреждане на физическото или психическото здраве на задържаните лица, да се закрият затворни заведения, в това число и ОЗ К. и да се изгради нов затвор, който да отговаря на изискванията и стандартите.

От правна страна, съдът намира следното:

Съобразно разпоредбата на чл. 20, ал. 3 от ППЗИНЗС на лишените от свобода се осигурява достъп до санитарен възел и течаща вода, като в заведенията от закрит тип ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения. В ПРЗ на ППЗИНЗС е записано, че тази норма влиза в сила три години след приемане на програмата по § 11 от ПЗР на ЗИНЗС от Министерски съвет за подобряване на условията в местата за лишаване от свобода. Въпреки наличието на отлагателен срок за влизането на сочените тестове в сила, настоящият съдебен състав счита, че не може да се приеме, че те не са част от действащото законодателство към периода преди 2019 година, вкл. и за исковия период. Това е така, защото съгласно чл. 3 от ЕКЗПЧОС, администрацията на затворническото общежитие е длъжна да осигури нормални условия за пребиваване в тези места на лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.

Освен това, съдът съобрази, че ЕКЗПЧОС е ратифицирана от Република България, поради което и на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията, тя има пряко действие и съставлява част от националното право, т.е. спазване на принципите на чл. 3 от Конвенцията, представлява задължение пряко произтичащо от закон.

От обсъдените по делото писмени доказателства, съдът приема за установено, че ищецът за процесния период е пребивавал в Затвора [населено място] . По делото обаче, не са ангажирани доказателства каква част от същия е изтърпявал наказанието си в затворническо общежитие К.. Не са ангажирани и такива относно населеността , проветримостта и площта на спалните помещения, в които евентуално е бил настанен ищецът.

При тези обстоятелства, съдът приема за недоказано, че Н. е бил принуден да пребивава в неблагоприятни хигиенно-битови условия, установени по делото – липса на постоянен достъп до топла и течаща вода, непреодоляно /въпреки взетите мерки/ обитаване на дървеници и хлебарки в помещенията, да е бил лишен от достатъчна жилищна площ, качествена храна, осветление, проветряване или по отношение на него да са осъществени други виновно извършени действия или бездействия, които могат да причинят увреждане на здравето му и които като цяло противоречат на общата забрана за нечовешко и унижително отношение по смисъла на чл.3 от Конвенцията.

В заключение, съдът намира, въз основа на събраните и обсъдени по делото писмени доказателства, в ЗО К. е налице неблагоприятна битова и жизнена среда по отношение ограничения достъп до топла и студена вода, както и недостатъчната дезинфекцията на спалните помещения. Не се установи обаче, че ищецът е претърпял ефективно и негативно тяхното отражение върху своята психика и физика, в светлината на нормите на ЕКЗПЧОС.

Ето защо, предявеният иск се явява неоснователен и недоказан. Като такъв същият следва да бъде отхвърлен.

По искането за разноски на ответника:

Съдът намира, че в производството по ЗИНЗС ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 286 от посочения закон, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска, обосновава извод, че такова не се дължи. В този смисъл е актуалната практика на ВАС по приложение на аналогичната разпоредба на чл.10 от ЗОДОВ /Решение № 12773 от 25.10.2017 г. на ВАС по адм. д. № 8608/2015 г., III о., Решение № 12101 от 11.10.2017 г. на ВАС по адм. д. № 8185/2016 г./ Ето защо искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение следва да бъде оставено без уважение.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Б. П. Н. ЕГН[ЕИК] от [населено място] , жк Г. Д., №252, вх. Е, ет.2, ап.127 против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30000 лева, като неоснователен и недоказан.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София град в 14 - дневен срок от съобщението до страните и СГП, че е изготвено.

СЪДИЯ: